

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τεύχος 611
 Νοέμβριος
 Δεκέμβριος 2003

- Η επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα
- Βιομηχανία και αειφόρος ανάπτυξη
- Η ανταγωνιστικότητα βραδυπορεί στη χώρα μας
- Ενέργεια και Ανάπτυξη 2003
- Η ανάπτυξη της Ελληνικής οικονομίας προβλέπεται να συνεχισθεί και το 2004
- Ισότητα και πολυμορφία στην απασχόληση
- Προκλήσεις για τον κλάδο ένδυσης
- Ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος στο Γ.Σ. του ΣΕΒ
- Επιχειρηματική αποστολή του ΣΕΒ στην Τουρκία

Θέσεις του ΣΕΒ για το θέμα των τιμών

Ο ΣΕΒ έχει εκφράσει επανειλημμένα και με συνέπεια τις θέσεις του για το θέμα των τιμών. Τα ίδια επαναλαμβάνει και σήμερα.

Η βιομηχανία βρίσκεται επί χρόνια στο προσκήνιο της συνεισφοράς για τη μείωση του πληθωρισμού. Όλα τα στοιχεία αποδεικνύουν κάθε φορά ότι ο δείκτης τιμών χονδρικής (δηλαδή οι τιμές στις οποίες πουλά η βιομηχανία) υπολείπεται σταθερά του δείκτη τιμών καταναλωτή.

Αυτό είναι αποτέλεσμα του γεγονότος ότι ο ανταγωνισμός λειτουργεί αποδοτικά και έντονα σε όλους τους κλάδους της βιομηχανίας και συγκριτικά πολύ καλύτερα από τους περισσότερους άλλους κλάδους της οικονομίας, που έχουν τη σημαντικότερη συνεισφορά στη διαμόρφωση του δείκτη τιμών καταναλωτή.

Σ' ένα καθεστώς ελεύθερης οικονομίας, καμία επιχείρηση δεν πρέπει να αισθάνεται υποχρεωμένη να δικαιολογήσει γιατί αυξάνει ή μειώνει τις τιμές της. Απλά οφείλει να είναι έτοιμη να εκμεταλλευτεί τις ευκαιρίες και να υποστεί τις συνέπειες του ανταγωνισμού και των επιλογών του καταναλωτή, ο οποίος σήμερα και ενημερωμένος είναι και γνωρίζει άριστα πώς να υπερασπίζεται άμεσα και αποτελεσματικά τα συμφέροντά του και πολλές επιλογές διαθέτει.

Εξάλλου σήμερα οι βιομηχανικές επιχειρήσεις, που διοικούνται από επαγγελματίες-στελέχη και από σύγχρονες διαδικασίες σχεδιασμού και διοίκησης, κάνουν τον ετήσιο προγραμματισμό τους με γνώμονα τη μακροβιότητα, την ανταγωνιστικότητα και την κάλυψη όλων τους των υποχρεώσεων προς το περιβάλλον τους.

Αυτό απαιτεί τη συνεχή φροντίδα για χρηματοδότηση των επενδύσεών τους και της τεχνολογικής ανάπτυξης, τη διατήρηση ή και αύξηση των θέσεων εργασίας, την κάλυψη όλων των υποχρεώσεών τους προς τράπεζες, προμηθευτές και το κράτος, τη συμμόρφωση στις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις για προϊόντική και περιβαλλοντική ασφάλεια και την ικανοποίηση των μετόχων τους.

Μ' αυτό τον τρόπο και μόνον, εξάλλου, η επιχείρηση έμπρακτα αποδεικνύει την ευαισθησία της προς το κοινωνικό σύνολο και ανταποκρίνεται στις κοινωνικές της ευθύνες.

Γι αυτούς τους λόγους επίσης, η βιομηχανία έχει και το μεγαλύτερο κίνητρο και το μεγαλύτερο συμφέρον να ικανοποιεί και να προστατεύει τον καταναλωτή και τον πελάτη της.

Η βιομηχανία έχει αποδείξει ότι μπορεί να ανταποκρίνεται στις πολλαπλές

Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τα πρώτα αποτελέσματα έρευνας του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) για το Παγκόσμιο Παρατηρητήριο Επιχειρηματικότητας

Όλοι οι διεθνείς οργανισμοί αναγνωρίζουν σήμερα ότι η επιχειρηματικότητα μιας χώρας αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες που καθορίζουν την οικονομική ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα, την απασχόληση και την κοινωνική της ευημερία. Η ανάλυση όμως του επιπέδου της επιχειρηματικότητας είναι υπόθεση δύσκολη για δύο κυρίως λόγους: α) Υπάρχουν πολλά επιμέρους χαρακτηριστικά της επιχειρηματικότητας, άρα η μελέτη του φαινομένου πρέπει να βασιστεί στη συλλογή, την επεξεργασία και την ανάλυση ενός μεγάλου αριθμού ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών. β) Υπάρχουν σημαντικότερες εθνικές διαφορές, πράγμα που σημαίνει ότι η μελέτη έχει νόημα μόνον αν είναι σε θέση να συγκρίνει τις διαφορές των δεικτών ανάμεσα σε χώρες.

Το 2003 είναι το πρώτο έτος κατά το οποίο υπήρξε ελληνική συμμετοχή σε ένα διεθνές πρόγραμμα παρατήρησης της επιχειρηματικότητας, το Παγκόσμιο Παρατηρητήριο για την Επιχειρηματικότητα. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από το IOBE, με χρηματοδότηση από το Υπουργείο Ανάπτυξης. Το παρόν κείμενο παρουσιάζει κάποια πρώτα συγκριτικά στοιχεία που προκύπτουν από την έρευνα. Η πλήρης εθνική έκθεση για τη χώρα μας θα είναι έτοιμη τον Φεβρουάριο του 2004.

Το Παγκόσμιο Παρατηρητήριο για την Επιχειρηματικότητα

Το Παγκόσμιο Παρατηρητήριο για την Επιχειρηματικότητα – Global Entrepreneurship Monitor (GEM) – αποτε-

λεί το μοναδικό πρόγραμμα παγκοσμίως, που μελετά την επιχειρηματικότητα σε διαχρονική βάση και συγκριτικά για συγκεκριμένες χώρες και περιοχές του πλανήτη. Ο κεντρικός στόχος του προγράμματος είναι να διερευνήσει τρία κεντρικά ερωτήματα:

- Πώς μπορεί να μετρηθεί το επίπεδο επιχειρηματικότητας σε μια χώρα και, κυρίως, πώς μπορούν να εξηγηθούν οι διαφορές ανάμεσα στις χώρες;
- Υπάρχει σχέση ανάμεσα στις διαφορές στο επίπεδο της επιχειρηματικότητας κάθε χώρας και στους αντίστοιχους ρυθμούς ανάπτυξης;
- Ποιά εθνικά χαρακτηριστικά εξηγούν τις διαφορές στην επιχειρηματικότητα;

Μεθοδολογία: Η έρευνα διεξάγεται από μία εθνική ομάδα σε κάθε χώρα (για το 2003 πήραν μέρος περί-

Θέσεις του ΣΕΒ για το θέμα των τιμών (συνέχεια από τη σελ. 1)

αυτές υποχρεώσεις με ανταγωνιστικότητα, επιτυχή αποτελέσματα και επίσης, αν αυτό είναι ζητούμενο, με συγκρατημένες αυξήσεις τιμών. Η παράβλεψη αυτής της απλής πραγματικότητας της λειτουργίας μιας ανταγωνιστικής Ευρωπαϊκής οικονομίας, η επίμονη επικέντρωση στο θέμα του ποσοστού των ανατιμήσεων και η αναγωγή του σε αίσθηση ακρίβειας είναι ήδη αρνητικές για την οικονομία:

Οι επιχειρήσεις, που λειτουργούσαν μέχρι σήμερα σ' ένα προδιαγεγραμμένο περιβάλλον της πορείας προς την ώριμη λειτουργία μιας ελεύθερης και ανταγωνιστικής Ευρωπαϊκής οικονομίας, βρίσκονται σήμερα σε αυξημένη αβεβαιότητα για το μέλλον και για τον σχεδιασμό της πολιτικής τους για επένδυση, ανάπτυξη και βελτίωση της ανταγωνιστικής τους θέσης, όπως επιβάλλει η επιχειρηματική πρακτική και το συμφέρον της οικονομίας.

Οι καταναλωτές βρίσκονται σε αναστάτωση και σε αδυναμία να αποφασίσουν για τις αγορές τους. Η προφανής συνέπεια είναι η μείωση της ζήτησης.

Οι πληθωριστικές προσδοκίες αυξάνονται, καθώς η εντύπωση για ακρίβεια και η πρόβλεψη ακόμα μεγαλύτερης ακρίβειας για το μέλλον οδηγεί όλες τις κοινωνικές ομάδες σε αυξημένες απαιτήσεις. Το αποτέλεσμα θα είναι η αύξηση των πληθωριστικών πιέσεων.

Οι θεσμικές παρεμβάσεις στην αγορά είναι αναποτελεσματικές και δημιουργούν στρεβλώσεις, με αποτελέσματα αντίθετα από τα «υποτίθεται» επιδιωκόμενα.

Τέτοιες παρεμβάσεις ισοδυναμούν ουσιαστικά με αναστροφή της αποφασισμένης και ακολουθούμενης επί χρόνια πολιτικής για την πορεία της οικονομίας. Αν η κυβέρνηση έχει ένα ρόλο να παίξει στο θέμα των τιμών, αυτός εστιάζεται στην προσπάθεια ενίσχυσης του ανταγωνισμού σε όλους τους τομείς και της διασφάλισης των όρων και κανόνων του θεμιτού ανταγωνισμού. ♦

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

που 30 χώρες) σε συνεργασία με τους κεντρικούς συντονιστές του προγράμματος στο London Business School και στο Babson College της Βοστώνης. Βασίζεται σε ένα κοινό για όλες τις ομάδες υπόδειγμα που ορίζει τις μεταβλητές (τόσο ποσοτικές όσο και ποιοτικές), οι οποίες θεωρείται ότι επηρεάζουν το επίπεδο της επιχειρηματικότητας σε μια χώρα, και για τις οποίες κάθε εθνική ομάδα πρέπει να συγκεντρώσει και να επεξεργαστεί τα αντίστοιχα δεδομένα.

Τα δεδομένα συγκεντρώνονται από τρεις πηγές :

- Έρευνα πεδίου (τηλεφωνικές συνεντεύξεις) σε

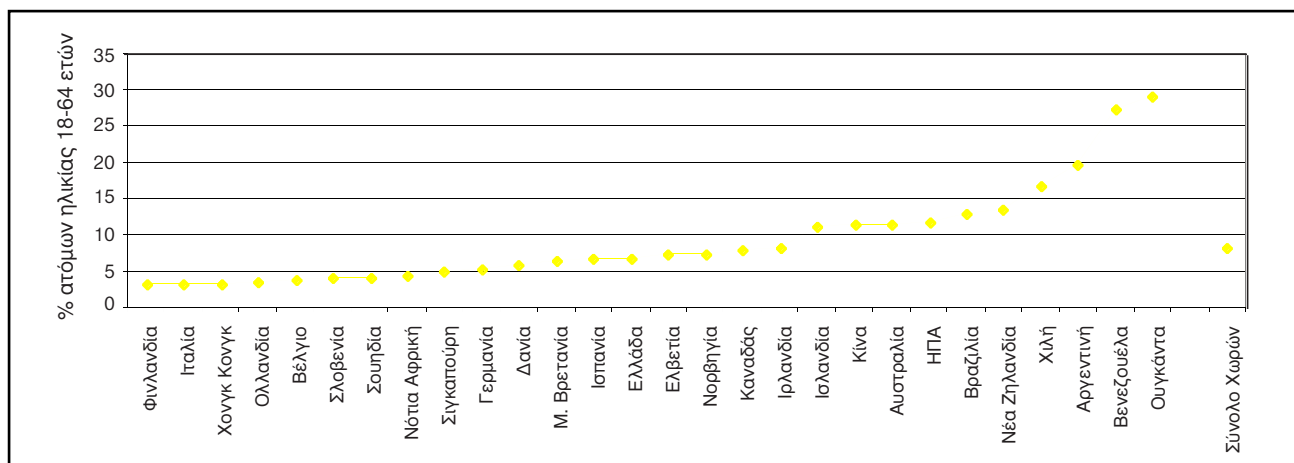
τουλάχιστον 2.000 ενήλικες ηλικίας μεταξύ 18 και 64 ετών, ανά χώρα.

- 36 ωριαίες συνεντεύξεις και συμπλήρωση ερωτηματολογίου από άτομα που ειδικεύονται σε ζητήματα που σχετίζονται με διάφορες πλευρές του προβλήματος της επιχειρηματικότητας.

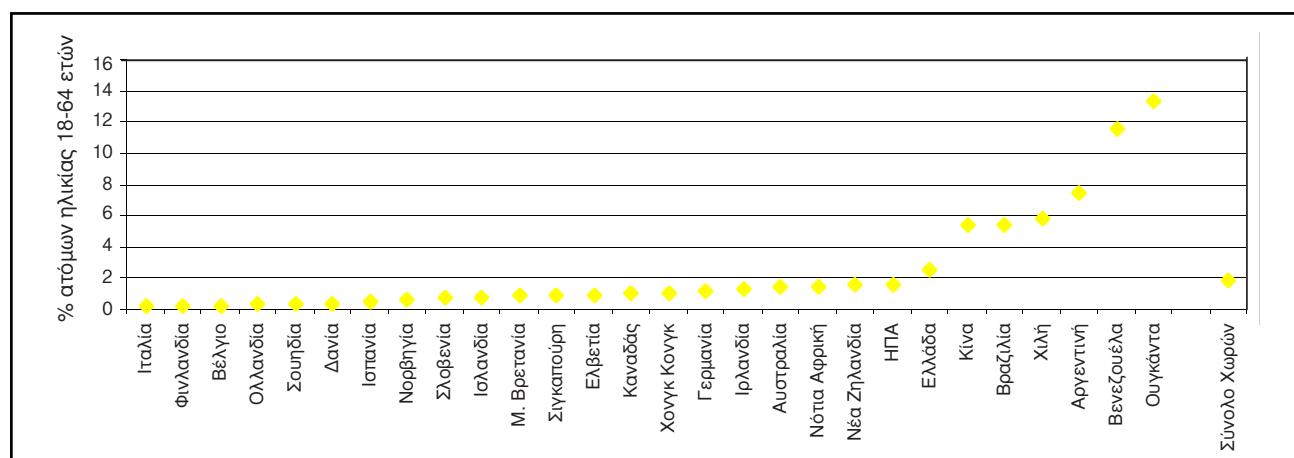
- Στοιχεία για μια σειρά μακροοικονομικών κυρίως δεικτών για την αντίστοιχη οικονομία.

Με βάση τον όγκο του υλικού που συλλέγεται σε κάθε χώρα, οι συντονιστές του προγράμματος διαμορφώνουν την ετήσια έκθεση που περιγράφει την εξέλι-

Διάγραμμα 1
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ – ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΕΑ – 2003

Διάγραμμα 2
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΑΝΑΓΚΗΣ – 2003

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

ξη της επιχειρηματικότητας σε παγκόσμιο επίπεδο και παρουσιάζει τις εθνικές συγκρίσεις σε σχέση με διάφορες διαστάσεις του ζητήματος της επιχειρηματικότητας. Κάθε εθνική ομάδα καταρτίζει την ετήσια εθνική έκθεση για την κατάσταση σχετικά με την επιχειρηματικότητα στη χώρα της.

Ορισμός της επιχειρηματικότητας

Σύμφωνα με τις προδιαγραφές του GEM, η επιχειρηματικότητα ορίζεται ως:

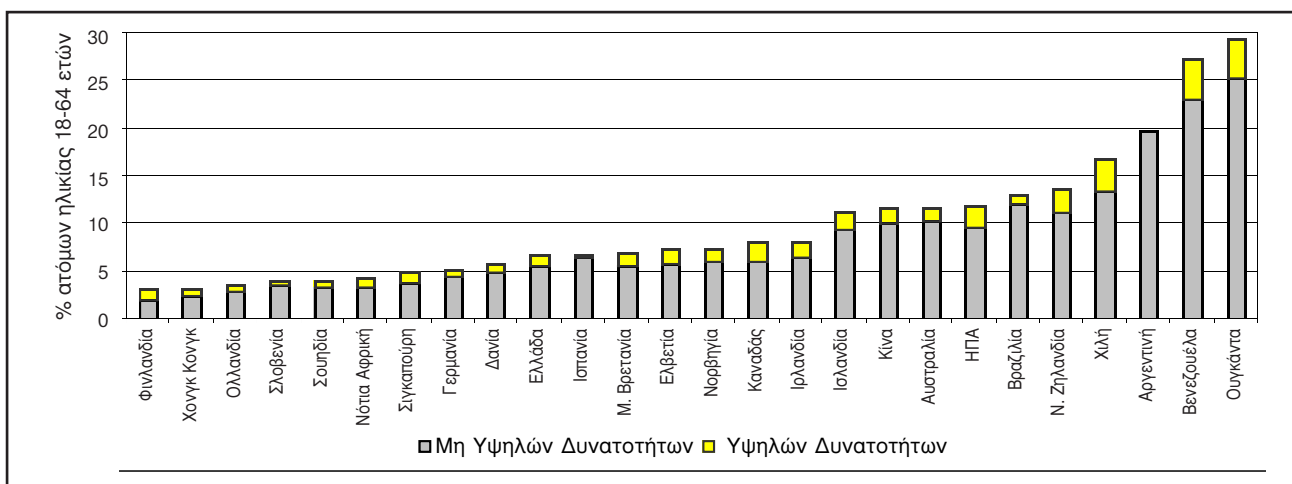
Κάθε προσπάθεια για δημιουργία νέας επιχείρησης ή νέας δραστηριότητας, όπως το ελεύθερο επάγγελμα, η δημιουργία ενός νέου επιχειρηματικού οργανισμού ή η επέκταση ήδη υπάρχουσας επιχείρησης, που γίνεται από έναν ιδιώτη, από ομάδες ιδιωτών ή από επιχειρήσεις που ήδη λειτουργούν.

Με βάση αυτό τον ορισμό πραγματοποιήθηκε η έρευνα του πληθυσμού, τα πρώτα ευρήματα της οποίας παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να απαντήσουν αν βρίσκονταν (κατά τη στιγμή της έρευνας, τον Ιούλιο του

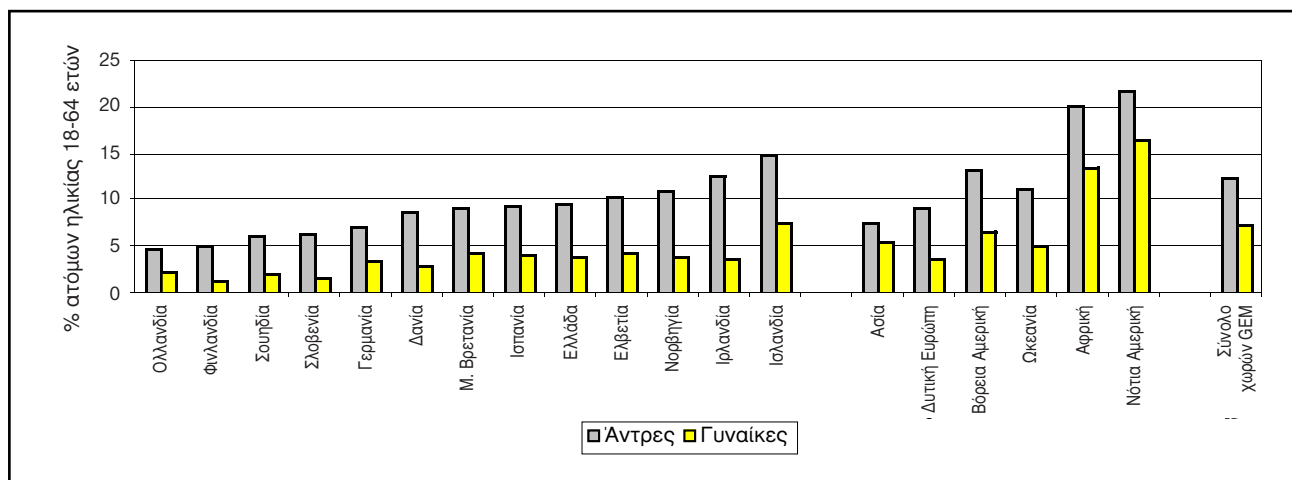
Διάγραμμα 3

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΥΨΗΛΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ – 2003

Διάγραμμα 4

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ – 2003

2003) σε διαδικασία ίδρυσης μιας νέας επιχείρησης ή αν ίδρυσαν μια νέα επιχείρηση τα τελευταία 3,5 χρόνια.

Ο δείκτης επιχειρηματικής δραστηριότητας

Ο δείκτης συνολικής επιχειρηματικής δραστηριότητας (Total Entrepreneurial Activity) (TEA) για τις περισσότερες χώρες που πήραν μέρος στην έρευνα του GEM το 2003 έδειξε ότι στην Ελλάδα 6,8% του δείγματος απάντησαν ότι έχουν (ή είχαν κατά τα τελευταία 3,5 χρόνια) επιχειρηματική δραστηριότητα, πάντα βέβαια με βάση τον ορισμό που παραθέσαμε ανωτέρω.

Δύο παρατηρήσεις αξίζει να γίνουν εδώ σχετικά με τα δεδομένα των αποτελεσμάτων της έρευνας (Διάγραμμα 1):

Πρώτον, η συνολική επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελλάδα φαίνεται ότι βρίσκεται γενικά στο ίδιο επίπεδο με μια σειρά Ευρωπαϊκών χωρών, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ισπανία, η Ελβετία, κ.λπ.

Δεύτερον, παρατηρούμε ότι οι χώρες με τον υψηλότερο δείκτη έχουν γενικά χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης (π.χ. Ουγκάντα) ή βρίσκονται το τελευταίο διάστημα σε μεγάλη οικονομική και πολιτική κρίση (Αργεντινή, Βενεζουέλα). Άρα, υψηλός δείκτης συνολικής επιχειρηματικής δραστηριότητας δεν υπονοεί κάτι απαραίτητα θετικό για μια συγκεκριμένη χώρα.

Επιχειρηματικότητα ανάγκης και ευκαιρίας

Το ερευνητικό πρόγραμμα GEM εξετάζει στη συνέχεια το είδος της επιχειρηματικής δραστηριότητας, την οποία οι ερωτώμενοι δήλωσαν ότι ακολουθούν. Έτσι εισάγεται η διάκριση ανάμεσα σε επιχειρηματικότητα *ανάγκης* και επιχειρηματικότητα *ευκαιρίας*. Η πρώτη αφορά δραστηριότητες, τις οποίες κάποιος πραγματοποιεί επειδή απλώς δεν έχει άλλες επιλογές βιοπορισμού. Η δεύτερη, αντίθετα, περιλαμβάνει δραστηριότητες που προσφέρουν στον ερωτώμενο καλύτερες ευκαιρίες προσωπικής εξέλιξης από οποιαδήποτε μη επιχειρηματική δραστηριότητα.

Στο Διάγραμμα 2, που καταρτίστηκε με τα στοιχεία της έρευνας του GEM, παρουσιάζονται τα δεδομένα της επιχειρηματικής ανάγκης και αποδεικνύει κάτι ανησυχητικό για τη χώρα μας: στην Ελλάδα, η επιχειρηματικότητα ανάγκης παραμένει σχετικά υψηλή σε σχέση με τις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες του πλανήτη (2,6%), και υψηλότερη από τον παγκόσμιο μέσο όρο. Το θέμα θα ερευνηθεί περισσότερο, με σκοπό να διαπιστωθεί σε ποίους τομείς εκδηλώνεται η επιχειρηματικότητα ανάγκης.

Επιχειρηματικότητα υψηλών δυνατοτήτων

Είναι βέβαια σημαντικό να γνωρίζουμε την αναπτυξιακή επίπτωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Για τον σκοπό αυτό, η ερευνητική ομάδα του GEM χρησιμοποιεί τον δείκτη επιχειρηματικότητας υψηλών δυνατοτήτων (high potential entrepreneurship). Πρόκειται για σύνθετο δείκτη, ο οποίος περιλαμβάνει επιχειρηματικές δραστηριότητες που διακρίνονται από τρία χαρακτηριστικά:

- α)** δημιουργούν νέες αγορές,
- β)** έχουν δυνατότητες εξαγωγών,
- γ)** δημιουργούν νέα απασχόληση.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας (Διάγραμμα 3) η επιχειρηματικότητα υψηλών δυνατοτήτων στην Ελλάδα βρίσκεται περίπου στο ίδιο επίπεδο με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, κοντά δηλαδή στο 20% της συνολικής επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Ωστόσο, τα δεδομένα της έρευνας, όταν οριστικοποιηθούν, θα μας επιτρέψουν να προχωρήσουμε σε βαθύτερη ανάλυση. Για παράδειγμα, θα είμαστε σε θέση να συγκρίνουμε τα ποσοστά των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που δημιουργούν νέες αγορές, ή νέα απασχόληση, ή δυνατότητες εξαγωγών, με τα αντίστοιχα επίπεδα των άλλων χωρών. Ακόμα, θα είμαστε σε θέση να συγκρίνουμε το επίπεδο της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα σε τομείς σχετικούς με την υψηλή τεχνολογία με τα αντίστοιχα επίπεδα άλλων χωρών.

Επιχειρηματικότητα και φύλο

Τα εμπειρικά δεδομένα περιλαμβάνουν ένα πλούτο στοιχείων, όπως ηλικία, μορφωτικό επίπεδο και επίπεδο εισοδήματος, που αναφέρονται στο «προφίλ» του Έλληνα επιχειρηματία (πάντα βέβαια με βάση τον ορισμό της επιχειρηματικότητας που αναφέραμε ανωτέρω).

Εδώ περιοριζόμαστε σε μία μόνο πλευρά του ζητήματος: την επιχειρηματική δραστηριότητα των γυναικών στην Ελλάδα. Το Διάγραμμα 4 παρουσιάζει τη συγκριτική εικόνα σχετικά με αυτό το ζήτημα.

Εκ πρώτης όψεως, η σχέση ανάμεσα σε αντρική και γυναικεία επιχειρηματικότητα φαίνεται ότι είναι παρόμοια στην Ελλάδα με εκείνη των περισσότερων ανεπτυγμένων χωρών.

Ωστόσο, ουσιαστικότερες απαντήσεις πρέπει να αναζητηθούν στη συσχέτιση της επιχειρηματικότητας των γυναικών με μεταβλητές, όπως ο κλάδος, το μορφωτικό επίπεδο, η επιχειρηματικότητα ανάγκης ή ευκαιρίας, κ.λπ. ♦

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Χαιρετισμός του Προέδρου του ΣΕΒ κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλου στην εκδήλωση ενημέρωσης και γνωριμίας που διοργάνωσε το WWF Ελλάς στο Μουσείο Μπενάκη

Οι κλιματικές αλλαγές, η ανάγκη για ορθολογική χρήση πρώτων υλών, οι τεχνολογικές βελτιώσεις στους ενεργειακούς βαθμούς απόδοσης και οι απαραίτητες αλλαγές ως προς την καταναλωτική συμπεριφορά, επιβάλλουν μία επανεκτίμηση των κλασικών συνταγών επίλυσης των περιβαλλοντικών προβλημάτων. Η ευρωπαϊκή πολιτική απέναντι στο περιβάλλον αντιμετωπίζει στις μέρες μας νέες προκλήσεις που αμφισβητούν τις μέχρι σήμερα προσεγγίσεις. Όλο και περισσότερο αποδεικνύεται ότι οι νομοθετικές παρεμβάσεις ίσως να μην είναι επαρκείς για να επιφέρουν τις απαραίτητες αλλαγές ώστε να διασφαλιστεί η θεμιτή αειφορία. Δηλαδή η ισόρροπη περιβαλλοντική οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.

Με τις επισημάνσεις αυτές άρχισε την ομιλία του ο πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος στην εκδήλωση ενημέρωσης και γνωριμίας, που οργάνωσε στις 10 Δεκεμβρίου 2003 το WWF Ελλάς στο Μουσείο Μπενάκη, και πρόσθεσε ότι σήμερα και ενώ το 40% του νομοθετικού έργου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αφορά περιβαλλοντικά θέματα, η περιβαλλοντική πολιτική διέπεται από περισσότερο από 594 (μέχρι τον Ιούλιο του 2003) ευρωπαϊκά νομοθετήματα, από τα οποία τα 150 αφορούν άμεσα τη βιομηχανία – πέρα από κάποια άλλα που την αφορούν έμμεσα – συνθέτουν ένα πλαίσιο θεσμών και διαδικασιών, που είναι αδύνατον να αφομοιωθεί και να ενσωματωθεί στο σύνολό του στην καθημερινή μας πρακτική, ενώ είναι έντονα περιοριστικό, αλληλοεπικαλυπτόμενο και, θα τολμούσα να πω, ιδιαίτερα αντιαναπτυξιακό.

Οι αυστηρές προσεγγίσεις με επιβολή ορίων μέσω ευρωπαϊκών οδηγιών, οι οποίες στην αρχή ξεκινούν ως Οδηγίες-Πλαίσιο και τελικά διαμορφώνονται σε λεπτομερείς νομοθετικές εθνικές ρυθμίσεις δεν μπορούν να συνεχισθούν.

Η γενικότερη αίσθηση είναι ότι η συνεχώς αυξανόμενη νομοθετική παρέμβαση, χωρίς σαφή μακροχρόνια στρατηγική κατεύθυνση και οικονομική και κοινωνική αξιολόγηση, δεν αξιοποιεί με τον βέλτιστο τρόπο τους περιορισμένους οικονομικούς και τεχνολογικούς πόρους, ενώ επιβαρύνει υπέρμετρα την ευρωπαϊκή μεταποίηση.

Με άλλα λόγια, οι νέες προσεγγίσεις ως προς την άσκηση περιβαλλοντικών πολιτικών δεν θα πρέπει να υπηρετούν αποκλειστικά το κριτήριο της «περιβαλλοντικής αποτελεσματικότητας» αλλά θα πρέπει να λαμβάνουν επιπροσθέτως υπόψη τα κριτήρια της οικονομικής αποδοτικότητας και της κοινωνικής αποδοχής.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, συνέχισε ο κ. Κυριακόπουλος, ανταποκρινόμενο στις παραπάνω προκλήσεις έθεσε, τον Μάιο του 2000 στη Λισαβόνα, τους στόχους για την Ευρώπη του τέλους της δεκαετίας που διανύουμε, συνδέοντας την επιδιωκόμενη υλική ευμάρεια με την ευθύνη για το περιβάλλον και την κοινωνική πρόοδο.

Το 2002, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε, πριν υιοθετήσει ένα νέο μέτρο, να γίνεται εκτενής αξιολόγηση των επιπτώσεων του μέτρου οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά. Δυστυχώς, η αξιολόγηση αυτή ήταν ελλιπής στην περίπτωση που πρόσφατα ελήφθη για την καταγραφή και χρήση χημικών (REACH).

Βέβαια, δύο από τις συνιστώσες που συνθέτουν την έννοια της αειφορίας, δηλαδή η οικονομική ανάπτυξη και η περιβαλλοντική προστασία, εμφανίζονται εκ πρώτης όψεως ως μη συμβατές, δεδομένου ότι επικρατεί ευρέως η άποψη ότι η υιοθέτηση περιβαλλοντικών πρακτικών που να υπηρετούν τις αρχές της αειφορίας αδυνατεί να ικανοποιήσει την αναπτυξιακή συνιστώσα που η ίδια η αειφορία επιτάσσει.

Προσωπικά, τόνισε ο κ. Κυριακόπουλος, όπως άλλωστε και αρκετοί από τους συναδέλφους μου στον ΣΕΒ δεν συμμεριζόμαστε αυτή την άποψη θεωρώντας ότι:

• Η ανάδειξη της έννοιας της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης πρέπει να αποτελεί έναν από τους ακρογωνιαίους λίθους της πολιτικής, που ακολουθούν οι ελληνικές επιχειρήσεις, καθώς και των πρακτικών τις οποίες εφαρμόζουν. Στο πλαίσιο αυτής της επιλογής η ευαισθητοποίηση απέναντι στην ανάγκη για διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος συνιστά βασική υποχρέωση απέναντι στο κοινωνικό σύνολο.

• Μία σωστά σχεδιασμένη περιβαλλοντική πολιτική δεν έχει κατ' ανάγκην αρνητικές επιπτώσεις σε όρους στην ανταγωνιστικότητα και στην απασχόληση. Πολλές φορές μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μοχλός ανάπτυξης και σας διαβεβαιώ ότι τα παραδείγματα που τεκμηριώνουν αυτό το επιχείρημα είναι και πολλά και ποικίλα.

Η βιομηχανία σταδιακά απεγκλωβίζεται από το δίλημμα : περιβάλλον ή ανταγωνιστικότητα και επιδιώκει την αειφορική της ανάπτυξη μέσα από ένα σωστά σχεδιασμένο και σύγχρονο πλαίσιο περιβαλλοντικής πολιτικής.

Ποιές, όμως, πρέπει να είναι οι συνιστώσες μιας τέτοιας πολιτικής ; Κατά τη γνώμη μου, τόνισε ο κ. Κυριακόπουλος, θα πρέπει να χαρακτηρίζεται :

1) Από περιβαλλοντική αποτελεσματικότητα που θα υπηρετείται από στόχους ποσοτικούς ή ποιοτικούς ιεραρχημένους, ρεαλιστικούς ως προς την επίτευξή τους, μετρήσιμους και προπάντων διαφανείς στην κοινωνία.

2) Από οικονομική αποδοτικότητα. Μέχρι σήμερα η περιβαλλοντική νομοθεσία διαρκώς αναθεωρούμενη οδηγεί τις επιχειρήσεις σε αβεβαιότητα και σε έναν διαρκή και δαπανηρό αγώνα δρόμου για ικανοποίηση νεοτιθέμενων περιβαλλοντικών προδιαγραφών ακόμα και αν οι πρόσφατα θεσμοθετημένες δεν έχουν επιτευχθεί. Θεωρούμε απαραίτητο ένα σταθερό και προβλέψιμο πλαίσιο πολιτικής που να στηρίζεται σε παραδοχές τέτοιες που να καθιστούν δυνατή την απόσβεση του κόστους των περιβαλλοντικών επενδύσεων σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Εξίσου απαραίτητο πριν αλλά και μετά από κάθε νομοθετική ρύθμιση να εξετάζεται η σχέση κόστους/οφέλους για τις επιχειρήσεις και την κοινωνία με παράλληλη μέριμνα για διαφύλαξη της ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής οικονομίας.

Τόσο η Πολιτεία όσο και η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να λάβουν σοβαρά υπόψη το ότι η υπόθεση της διαφύλαξης του φυσικού περιβάλλοντος δεν πρέπει να συνιστά μονομερή υποχρέωση της Ευρώπης απέναντι στην παγκόσμια κοινωνία, ενώ οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις δεν μπορούν να υφίστανται αυτό που σήμερα συνηθίζουμε να χαρακτηρίζουμε ως «environmental dumping» από ανταγωνιστές τρίτων χωρών που λειτουργούν απελευθερωμένοι από κάθε – έστω και στοιχειώδη – υποχρέωση συμμόρφωσης σε περιβαλλοντικές προδιαγραφές.

3) Από κοινωνική αποδοχή. Μία σωστά σχεδιασμένη αειφορική πολιτική πρέπει να ολοκληρώνει την περιβαλλοντική και οικονομική πολιτική διαμορφώνοντας στόχους για την εκπαίδευση, την υγεία και την κοινωνική προστασία.

Παράλληλα, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διαμορφωθούν σταδιακά περιβαλλοντικά συμβατές καταναλωτικές συνήθειες. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι ο καταναλωτής απέναντι στο περιβάλλον είναι εξίσου υπεύθυνος όσο και ο παραγωγός. Η επίτευξη του προαναφερθέντος στόχου ισοδυναμεί με κατάλληλη παιδεία που επιτυγχάνεται μέσα από κατάλληλη εκπαίδευση.

4) Από προαγωγή συμφωνιών σε εθελοντική βάση. Έχει διαπιστωθεί ότι η ενθάρρυνση πρακτικών αυτορύθμισης ως εργαλείου περιβαλλοντικής προστασίας οδηγεί τις επιχειρήσεις στην υιοθέτηση ενεργού ρόλου και στην εξεύρεση λύσεων αποτελεσματικών ως προς το κόστος και προσαρμοσμένων στην ταχύτερη επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων.

Είναι σημαντική, κατέληξε ο κ. Κυριακόπουλος, η ενθάρρυνση της περαιτέρω προώθησης του θεσμού σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και σε εθνικό, όπου μέχρι σήμερα δυστυχώς δεν έχουν γίνει πολλά πράγματα.

Προς αυτή την κατεύθυνση θα συμβάλει όχι μόνον η εκπόνηση και θεσμοθέτηση διαδικασιών πιστοποίησης της προόδου εφαρμογής και αναγνώρισης των περιβαλλοντικών συμφωνιών αλλά και η πληροφόρηση των ιδίων των επιχειρήσεων και των λοιπών φορέων της κοινωνίας σε σχέση με τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από την προαναφερθείσα πρακτική.

Προσπάθησα όσο πιο σύντομα μπορούσα να σας επισημάνω τις σύγχρονες περιβαλλοντικές προκλήσεις καθώς και το περίγραμμα μιας πολιτικής που κατά τη γνώμη μου θα υποβοηθούσε μάλλον την επίτευξη του κοινού μας στόχου δηλαδή της αειφόρου ανάπτυξης. Σε αυτή την προσπάθεια είναι δύσκολο να προχωρήσει ο καθένας μόνος.

Έννοιες, όπως η διαφάνεια ως προς τους τιθέμενους στόχους, οι επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα, η αποδοχή και οι πρακτικές αυτορύθμισης, παραπέμπουν σε εμπλοκή όχι μόνον των επιχειρήσεων αλλά και των λοιπών φορέων της κοινωνίας, δηλαδή των εργαζομένων, της τοπικής αυτοδιοίκησης, των μη κυβερνητικών οργανώσεων, κ.α. ♦

Η ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΒΡΑΔΥΠΟΡΕΙ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Το 2003 τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματά μας είναι μόλις 21 έναντι 49 ανταγωνιστικών μειονεκτημάτων, σύμφωνα με διεθνή έρευνα που πραγματοποιεί το World Economic Forum

Σύμφωνα με τη διεθνή έρευνα για την ανταγωνιστικότητα του World Economic Forum (WEF) για το έτος 2003, η θέση της Ελλάδας ως προς τον δείκτη επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας βελτιώθηκε και ανέβηκε στην 39^η θέση το 2003, από την 43^η το 2002. Η πρόοδος οφείλεται στη βελτίωση του δείκτη εταιρικών στρατηγικών και λειτουργιών (από την 47^η θέση το 2002 στην 39^η θέση το 2003) και του δείκτη που μετράει την ποιότητα του εθνικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος (από την 41^η θέση το 2002, στην 40^η θέση το 2003).

Αντιθέτως, η θέση της Ελλάδας στην παγκόσμια κατάταξη ως προς τον δείκτη ανταγωνιστικότητας για την προώθηση της ανάπτυξης στο μέλλον (χρονικός ορίζοντας 5 ετών) χειροτέρευσε κατά δύο θέσεις (από 31^η το 2002 στην 33^η το 2003). Η πτώση της ανταγωνιστικής θέσης της Ελλάδας οφείλεται κυρίως στη σημαντική επιδείνωση του δείκτη μακροοικονομικού κλίματος, ο οποίος έπεσε από την 27^η θέση το 2002 στην 31^η θέση το 2003, ενώ παράλληλα, στον τεχνολογικό δείκτη επιδεινώθηκε η θέση της Ελλάδας, από την 28^η το 2002 στην 29^η το 2003.

Τέσσερις χώρες της ΕΕ15 παρουσίασαν βελτίωση της θέσης τους μεταξύ 2002 και 2003 στη διεθνή κατάταξη (Ολλανδία, Γερμανία, Αυστρία, Γαλλία). Τρεις διατήρησαν τη θέση τους αμετάβλητη. Όμως επτά χώρες της ΕΕ15 παρουσίασαν επιδείνωση της ανταγωνιστικής τους θέσης είτε οριακά, όπως η Ελλάδα και η Ισπανία, είτε θεαματικά, όπως η Ιταλία, Ιρλανδία, το Βέλγιο, το Ην. Βασίλειο και η Πορτογαλία. Είναι σαφές ότι έλλειμμα ανταγωνιστικότητας αντιμετωπίζουν και πολλές χώρες της ΕΕ. Μεταξύ των χωρών της ΕΕ15, η Ελλάδα κατατάσσεται προτελευταία στον δείκτη ανταγωνιστικότητας για την ανάπτυξη πάνω από την Ιταλία και τελευταία στον δείκτη επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας. Η Ελλάδα υστερεί και έναντι πέντε νέο-εισερχόμενων χωρών (Εσθονία, Σλοβενία, Ουγγαρία, Λετονία και Τσεχία) είτε σε έναν από τους δύο, είτε και στους δύο δείκτες.

Ειδικότερα για την Ελλάδα τα δύο τελευταία χρόνια βελτιώνεται ο δείκτης επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας, όμως η βελτίωση αυτή δεν είναι ικανή ώστε να γίνει πιο ανταγωνιστική σε σχέση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες. Αντίθετα, ο δείκτης ανταγωνιστικότητας για την προώθηση της ανάπτυξης υποχωρεί. Συνολικά, η ανταγωνιστικότητα της χώρας βραδυπορεί. Συγκεκριμένα:

- **Η χώρα πλεονεκτεί σε τομείς όπου έχουν προχωρήσει διαρθρωτικές μεταβολές που συμπλέουν με τις ευρωπαϊκές πολιτικές (όπως η απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών), και στο ανθρώπινο δυναμικό (διαθεσιμότητα επιστημόνων και μηχανικών, καλή υγεία λόγω μικρού αντίκτυπου στις επιχειρήσεις από ασθένειες, όπως η φυματίωση, η ελονοσία και το AIDS).**

- **Η χώρα υστερεί στη φορολόγηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, στην έλλειψη ευελιξίας στην αγορά εργασίας, στην απορρόφηση νέων τεχνολογιών, σε στοιχεία που συνθέτουν την ποιότητα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, αλλά και στην ικανότητα των διοικήσεων των επιχειρήσεων.**

Από την έρευνα που πραγματοποιήσε το WEF σε συνεργασία με τον ΣΕΒ φαίνεται ότι η υστέρηση της ανταγωνιστικής θέσης της Ελλάδας οφείλεται στην πολύ χαμηλή βαθμο-

λογία που πήρε η χώρα σε τέσσερις κυρίως τομείς: στον τομέα της Κυβέρνησης και του Δημοσίου, στον Εγχώριο Ανταγωνισμό, στην Τεχνολογία και στη Λειτουργία και Στρατηγική των Επιχειρήσεων. Ο μέσος όρος της βαθμολογίας στους τομείς αυτούς (στην κλίμακα 1-7) ήταν από 3,09 ως 3,89.

Κατά τομείς συμπεραίνονται τα εξής:

1. Κυβέρνηση και Δημόσιος Τομέας: Η χαμηλή εμπιστοσύνη στους πολιτικούς, η έλλειψη ικανών δημοσίων υπαλλήλων, η γραφειοκρατία, ο κρατικός παρεμβατισμός και η αδιαφάνεια στη λήψη πολιτικών αποφάσεων είναι οι κύριοι λόγοι για τους οποίους ο ελληνικός Δημόσιος τομέας υστερεί.

2. Εγχώριος Ανταγωνισμός: Το μεγάλο κόστος σε χρόνο και χρήμα για την ίδρυση μιας επιχείρησης, η έλλειψη ολοκληρωμένων δικτύων επιχειρήσεων (clusters), η κυριαρχία λίγων επιχειρηματικών ομάδων σε ορισμένους κλάδους, οι μεγάλες διαφορές στην ποιότητα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος από περιοχή σε περιοχή είναι οι κύριοι παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά τον εγχώριο ανταγωνισμό.

3. Τεχνολογία: Η Ελλάδα υστερεί στον τομέα της τεχνολογίας. Αυτό οφείλεται στην έλλειψη υψηλής ποιότητας ερευνητικών κέντρων, στον μικρό όγκο των πόρων που αφιερώνονται από το κράτος και από τις επιχειρήσεις για Έρευνα και Ανάπτυξη, στις περιορισμένες κρατικές πολιτικές για την προώθηση των Τεχνολογιών της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών και σε ελλείψεις στη νομοθεσία που ρυθμίζει το ηλεκτρονικό εμπόριο, τις ψηφιακές υπογραφές και την προστασία του καταναλωτή.

4. Λειτουργία και Στρατηγική της Επιχείρησης: Η υστέρηση στην παραγωγή καινοτομικών προϊόντων ελληνικής προελεύσεως και στην υιοθέτηση πολιτικών με κύριο γνώμονα τον πελάτη, η απροθυμία διάχυσης αρμοδιοτήτων, η οικογενειοκρατία ως κριτήριο κάλυψης θέσεων διευθυντικών στελεχών, καθώς και το γεγονός ότι οι εξαγωγικές επιχειρήσεις συνήθως δεν αναλαμβάνουν και το μάρκετινγκ και την εξυπηρέτηση των πελατών μετά την πώληση των προϊόντων τους, είναι οι κύριοι λόγοι που οι ελληνικές επιχειρήσεις βαθμολογούν οι ίδιες τους εαυτούς τους με χαμηλό βαθμό στον τομέα της λειτουργίας και της στρατηγικής.

Από την έρευνα προκύπτει, επίσης, ότι έξι είναι τα πιο σημαντικά προβλήματα που επηρεάζουν αρνητικά την επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα: Η γραφειοκρατία, οι φορολογικοί κανονισμοί, η περιοριστική εργατική νομοθεσία, οι φορολογικοί συντελεστές, η διαφθορά και οι ελλείψεις υποδομές.

Τέλος για το 2002, σύμφωνα πάντα με την ίδια έρευνα του WEF, τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματά της χώρας μας είναι μόλις 21 έναντι 49 ανταγωνιστικών μειονεκτημάτων. ♦

«ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 2003»

Θέσεις του ΣΕΒ για τις αναγκαίες παρεμβάσεις προκειμένου να ρυθμισθούν εκκρεμότητες σε όλους τους τομείς ενέργειας κατατέθηκαν στο Συνέδριο του Ινστιτούτου Ενέργειας Νότιο-Ανατολικής Ευρώπης

Ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών χαιρέτησε την πρωτοβουλία για αλληλοενημέρωση, ανταλλαγή απόψεων και έκφραση προβληματισμού σε κρίσιμα ζητήματα για την εύρυθμη και ανταγωνιστική λειτουργία της ελληνικής οικονομίας και της χώρας γενικότερα, με την ευκαιρία της οργανώσεως και διεξαγωγής Συνεδρίου, στις 26 Νοεμβρίου 2003 στο ξενοδοχείο Athenaeum Intercontinental, από το νεοσυσταθέν Ινστιτούτο Ενέργειας Νότιο-Ανατολικής Ευρώπης. Τις εργασίες του Συνεδρίου παρακολούθησε εκ μέρους του ΣΕΒ ο Συντονιστής Βιομηχανικών Υποδομών και Ανάπτυξης κ. Φωκίων Δεληγιάννης ο οποίος και ανέπτυξε, κατά τη διάρκεια παρεμβάσεώς του, τις θέσεις του Συνδέσμου σε ό,τι αφορά τα ενεργειακά προβλήματα της χώρας. Εξέφρασε μάλιστα και την ευχή ότι το Ινστιτούτο Ενέργειας Νοτιο-Ανατολικής Ευρώπης θα αποτελέσει πόλο συζήτησης, προβληματισμού και ανάδειξης των ενεργειακών ζητημάτων όχι μόνο της χώρας μας αλλά και της ευρύτερης περιοχής.

Είναι λογικό, τόνισε ο κ. Δεληγιάννης, ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών να επιδεικνύει ιδιαίτερο ενδιαφέρον σε ό,τι αφορά τα τεκταινόμενα στον χώρο της ενέργειας, δεδομένου ότι αυτή κινεί τη βιομηχανία επηρεάζοντας όχι μόνον το κόστος παραγωγής αλλά και αυτή την ίδια την απρόσκοπτη λειτουργία της.

Γι' αυτό τον λόγο και είχε ανέκαθεν αναγάγει την ποσοτική και ποιοτική επάρκεια του παραπάνω αγαθού σε όλες τις προσφερόμενες μορφές σε ένα από τα κύρια θέματα της παρεμβατικής του πολιτικής, επιδιώκοντας παράλληλα επίπεδα τιμών που θα εξασφάλιζαν την επιβίωση της βιομηχανίας στο ιδιαίτερα ανταγωνιστικό διεθνές περιβάλλον, όπου αυτή καλείται να λειτουργήσει τις τελευταίες δύο δεκαετίες.

Με βάση τα προαναφερθέντα και με την ευκαιρία της εκδήλωσης αυτής, συνέχισε ο κ. Δεληγιάννης, θα προσπαθήσω να θίξω εν συντομία ορισμένα ζητήματα τα οποία προβληματίζουν τον ΣΕΒ και τα μέλη του.

Το πρώτο ζήτημα αφορά τις εξελίξεις που παρατηρούνται ως προς την πρόοδο της απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Ήδη υπολείπονται τρεις μήνες από τη συμπλήρωση τριετίας από την τύποις απελευθέρωση, η οποία είχε συνοδευτεί και από εκδήλωση εντονότατου επενδυτικού ενδιαφέροντος. Αυτό όμως στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων δεν έχει αρχίσει να μετουσιώνεται σε επενδυτικό έργο.

Βέβαια, το περασμένο καλοκαίρι το Υπουργείο Ανάπτυξης τροποποιώντας τον 2773/99 προσπάθησε να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για υλοποίηση 2-3 μονάδων συνδυασμένου κύκλου από ιδιώτες, εξασφαλίζοντας παράλληλα στην ΔΕΗ ένα πλαίσιο ευελιξίας που θα της επέτρεπε να αντικαταστήσει ή να εκσυγχρονίσει το απαξιωμένο παραγωγικό της δυναμικό.

Δυστυχώς αν και έχει παρέλθει από τότε σχεδόν ένα εξάμηνο δεν σημειώθηκαν εξελίξεις που να επιτρέπουν κάποια περιθώρια αισιοδοξίας, και αυτό παρά το

γεγονός ότι οι ανάγκες είναι επιτακτικές με ανύπαρκτο ουσιαστικά περιθώριο ασφαλείας κατά τις θερινές αιχμές και με διεθνείς διασυνδέσεις, οι οποίες λόγω των συνθηκών που επεκράτησαν στις γειτονικές χώρες δεν κατέστη δυνατόν να ανταποκριθούν στον ρόλο τους.

Και αν οι δρομολογούμενες πυροσβεστικές, θα έλεγγε κανείς, πρωτοβουλίες για δημιουργία μιας στοιχειώδους υποδομής κάλυψης περιόδων αιχμής μέσω αεριοστροβίλων διασφαλίζουν ενδεχομένως την απρόσκοπτη τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων, εντούτοις δεν απαλλάσσουν τη βιομηχανία από το άγχος του εξαναγκασμού σε περικοπές φορτίων και μάλιστα σε περιόδους που οι ανάγκες της παραγωγής για κάποιες από τις επιχειρήσεις είναι ιδιαίτερα αυξημένες. Και βέβαια οι τάσεις που χαρακτηρίζουν ορισμένες κατηγορίες καταναλωτών, όπως τα νοικοκυριά, και οι υπηρεσίες σε συνδυασμό με το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την ολοκλήρωση νέων μονάδων βάσης δεν δημιουργούν περιθώρια αισιοδοξίας για τα επόμενα χρόνια.

Ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών, τόνισε ο κ. Δεληγιάννης, είχε εξ αρχής εκφράσει τον έντονο προβληματισμό του ως προς τη δυνατότητα λειτουργίας της απελευθερωμένης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στη χώρα μας, εξαιτίας των αρχικών επιλογών ως προς τον τρόπο και τα μέσα για την επίτευξη του ζητούμενου.

Ίσως ο διάχυτος ενθουσιασμός και η υπέρμετρη αισιοδοξία εκείνη την εποχή να παρεγκώνισαν τις ενστάσεις του. Όμως, οι συνθήκες που διαμορφώνονται σήμερα καθιστούν περισσότερο αναγκαία παρά ποτέ την αναθεώρηση των επιλογών αυτών ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά το προς χρήση καύσιμο. Μπορεί οι επιλογές αυτές να υπηρετούν ένα μοντέλο απελευθερωμένης αγοράς, δεν δημιούργησαν όμως τις κατάλληλες προϋποθέσεις για υλοποίησή της στην πράξη, εξασφαλίζοντας παράλληλα την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής βιομηχανίας.

Δεύτερο ζήτημα ιδιαίτερης σημασίας είναι η τιμολόγηση του φυσικού αερίου. Είναι γεγονός ότι η τιμή του σε ό,τι αφορά τη βιομηχανική χρήση εμφανίζεται στη χώρα μας κατά 30% περίπου αυξημένη σε σχέση με τις αντίστοιχες τιμές των αμέσως ακριβότερων τιμολογίων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τούτο δε παρά το γεγονός ότι η χώρα μας προμηθεύεται το φυσικό αέριο σε τιμές που είναι από τις χαμηλότερες στην Ευρώπη.

Η πραγματικότητα αυτή απορρέει από το υψηλό κόμιστρο μεταφοράς και λειτουργεί αρνητικά στις προσπάθειες για ένταξη του παραπάνω καυσίμου στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας, πέρα βέβαια από τα προβλήματα που δημιουργεί στην απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών ζητεί την προσαρμογή του κόστους μεταφοράς σε επίπεδα που να καθιστούν το φυσικό αέριο ανταγωνιστικό καύσιμο δημιουργώντας παράλληλα τις προϋποθέσεις για απελευθέρωση της αγοράς. Σε αντίθετη περίπτωση τα πρόσφατα εξαγγελθέντα φορολογικά κίνητρα που αφορούν την υιοθέτηση της χρήσης του από τις επιχειρήσεις κινδυνεύουν να καταστούν δώρον άδωρον.

Ένα τρίτο ζήτημα, που επιθυμεί να θέσει ο ΣΕΒ απευθυνόμενος αυτή τη φορά στη ΔΕΗ, αφορά την τιμολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας. Είναι γεγονός ότι με βάση στατιστικά στοιχεία της EUROSTAT και του ΟΟΣΑ οι τιμές του βιομηχανικού ρεύματος στη χώρα μας κυμαίνονται εκ πρώτης όψεως σε επίπεδα ελαφρώς χαμηλότερα του μέσου όρου των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το γεγονός αυτό οδηγεί σε συγκρίσεις, οι οποίες με τη σειρά τους οδηγούν σε εσφαλμένα συμπεράσματα.

Τούτο οφείλεται στο ότι σε αντίθεση με τα εμφανιζόμενα στοιχεία, τα οποία αναδεικνύουν κάποιες μέσες τιμές, οι βιομηχανίες άλλων χωρών πέραν του ότι απολαμβάνουν περιόδους χαμηλής τιμολόγησης, που είναι μεγαλύτερες από τις ισχύουσες στη χώρα μας, έχουν τη δυνατότητα να συνάπτουν ειδικές συμφωνίες με τους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας.

Οι συμφωνίες αυτές κατά κανόνα δεν είναι ανακοινώσιμες και προβλέπουν ρυθμίσεις επ' ωφελεία αμοιτέρων των συμβαλλομένων (π.χ. σημαντικές εκπτώσεις έναντι ρήτρας διακοπής που για ορισμένους ενεργοβόρους κλάδους μπορεί να φθάσει μέχρι και 25% σε σχέση με τα επίσημα τιμολόγια).

Το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα είναι προφανές, συνέχισε ο κ. Δεληγιάννης, και ο ΣΕΒ επιθυμεί να επαναθεθεί επί τάπητος το ζήτημα. Σχετικό με το θέμα της τιμολόγησης ηλεκτρικής ενέργειας είναι και το ζήτημα που έχει προκύψει από τη συνολική επιβάρυνση των βιομηχανικών τιμολογίων λόγω της προσθήκης σε αυτά του κόστους υπηρεσιών δημοσίου συμφέροντος.

Το μέγιστο ύψος της επιβάρυνσης αυτής, όπως

προσδιορίστηκε το περασμένο καλοκαίρι με την ευκαιρία της τροποποίησης του Ν. 2773, συγκρινόμενο με τις αντίστοιχες οροφές άλλων χωρών επηρεάζει την ανταγωνιστικότητα κρίσιμων κλάδων της βιομηχανίας.

Έχουμε ήδη ζητήσει, τόνισε, την εκλογίκευση αυτής της οροφής, πιστεύουμε δε ότι η παράλληλη προώθηση του λογιστικού διαχωρισμού των δραστηριοτήτων της ΔΕΗ θα δημιουργήσει συνθήκες μεγαλύτερης διαφάνειας στο συγκεκριμένο ζήτημα, το οποίο και λόγω της εμφάνισης της επιβάρυνσης της προερχόμενης από την εγκατάσταση μονάδων ΑΠΕ έχει προκαλέσει τους τελευταίους μήνες πολλές συζητήσεις στον χώρο της βιομηχανίας.

Όλα αυτά τα θέματα έχουν αποτελέσει τον τελευταίο καιρό αντικείμενο αρκετά ευρείας δημοσιότητας και όχι μόνον από την πλευρά του ΣΕΒ. Τελειώνοντας την παρέμβασή μου, θα ήθελα να επικεντρωθώ και σε ένα άλλο θέμα, η αντιμετώπιση του οποίου αν και επιτακτική δεν έχει τύχει μέχρι στιγμής της ανάλογης προετοιμασίας και αυτό ενδέχεται να δημιουργήσει προβλήματα στην ηλεκτροπαραγωγή και κατ' επέκταση στους χρήστες.

Ήδη από τα τέλη του περασμένου χρόνου έχουν ληφθεί οι τελικές πολιτικές αποφάσεις για ένταξη στην ευρωπαϊκή νομοθεσία του συστήματος εμπορευσιμότητας αερίων θερμοκηπίου ως νέου εργαλείου περιβαλλοντικής πολιτικής στο πλαίσιο των δεσμεύσεων που απορρέουν από την κύρωση του Πρωτοκόλλου του Κιότο. Στη χώρα μας ο δευτερογενής τομέας φέρει μικρό μερίδιο ευθύνης τόσο από πλευράς ποσοτήτων εκπεμπόμενου CO₂ όσο και από πλευράς συνεισφοράς στις αυξητικές τάσεις που παρατηρήθηκαν τα τελευταία χρόνια και που έχουν ουσιαστικά οδηγήσει στην υπέρβαση της συμφωνηθείσας για την Ελλάδα οροφής. Δεν συμβαίνει όμως το ίδιο με την υποδομή ηλεκτροπαραγωγής, η οποία αναμένεται να υποστεί σοβαρές συνέπειες λόγω της δομής της, το δε πρόσθετο κόστος το οποίο θα προκύψει θα μετακυληθεί σε σημαντικό βαθμό στους καταναλωτές με ό,τι αυτό συνεπάγεται από πλευράς απώλειας ανταγωνιστικότητας.

Ενόψει αυτής της πραγματικότητας επιβάλλεται να αναληφθούν επείγοντως πρωτοβουλίες που θα προσδώσουν την απαιτούμενη ευελιξία στους ηλεκτροπαραγωγούς και τους βιομηχανικούς κλάδους που θα κληθούν να μετάσχουν στο σύστημα.

Ο ΣΕΒ κρίνει ιδιαίτερα χρήσιμη τη συνεργασία με τη ΔΕΗ και το Υπουργείο Ανάπτυξης προς αυτή την κατεύθυνση, προτίθεται δε λόγω του επείγοντος του θέματος να αναλάβει άμεσα τη σχετική πρωτοβουλία.

Καταλήγοντας ο κ. Δεληγιάννης, επεσήμανε ότι η γνώση και εμπειρία των συνέδρων δημιουργεί τις προϋποθέσεις για εύστοχα και εποικοδομητικά συμπεράσματα. ♦

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΘΕΙ ΚΑΙ ΤΟ 2004

Σύμφωνα με τα στοιχεία της τριμηνιαίας Έκθεσης του IOBE για τις εξελίξεις στην οικονομία

Ανοδος της τάξης του 0,4% το 2003 στο ΑΕΠ της ευρωζώνης και περαιτέρω επιτάχυνση σε 1,8% το 2004 καταγράφεται στην Έκθεση για τις οικονομικές εξελίξεις των τελευταίων μηνών του 2003 που κυκλοφόρησε πρόσφατα από το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE). Η προβλεπόμενη ανάκαμψη το επόμενο έτος, όπως επισημαίνεται, φαίνεται τώρα πιθανότερη στην ευρωζώνη καθώς πληθαίνουν οι θετικές ενδείξεις που αναφέρονται στη βελτίωση των δεικτών καταναλωτικής και επιχειρηματικής εμπιστοσύνης, στις θετικές εξελίξεις στη χρηματιστηριακή αγορά, στο χαμηλό επίπεδο επιτοκίων, στην άνοδο του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος λόγω της μείωσης των πληθωριστικών πιέσεων και στην αύξηση των δανείων προς τον Ιδιωτικό τομέα. Σημειώνεται παράλληλα ότι ισχυρή άνοδος του ΑΕΠ αναμένεται και στις ΗΠΑ το 2004.

Στον τομέα των ευρωπαϊκών πολιτικών είναι φανερό, σύμφωνα με την Έκθεση του IOBE, ότι εν όψει της πιθανής ανάκαμψης η νομισματική επέκταση θα πρέπει να ελεγχθεί καθώς, αν η υπερβολική ρευστότητα συνεχισθεί, όταν ενισχυθεί η οικονομική δραστηριότητα, μπορεί να γίνει πηγή πληθωριστικών πιέσεων. Επιπλέον, ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην αύξηση του ελλείμματος του ισοζυγίου της γενικής κυβέρνησης για το 2003 και την πρόβλεψη για περαιτέρω διεύρυνση το 2004, παρόλο που παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς το ύψος του μεταξύ των κρατών-μελών.

Προβλέψεις για την ελληνική οικονομία

Το 2004 προβλέπεται ότι η ελληνική οικονομία θα συνεχίσει να αναπτύσσεται με ταχείς ρυθμούς.

Σύμφωνα με τους διεθνείς οργανισμούς, η άνοδος του ΑΕΠ θα είναι οριακά ταχύτερη από αυτήν του 2003 και θα υπερβεί το 4%. Ανάλογη πρόβλεψη διατυπώνεται και στο Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης και στην Εισηγητική Έκθεση του Προϋπολογισμού του 2004.

Οι κύριοι παράγοντες που θα στηρίξουν την ανάπτυξη το 2004 θα είναι οι Ολυμπιακοί Αγώνες, η ισχυρή εγχώρια ζήτηση και η ενδεχόμενη ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικονομίας που θα τροφοδοτήσει άνοδο των εξαγωγών.

Η εγχώρια ζήτηση αναμένεται να αυξηθεί επηρεαζόμενη κυρίως από την κατανάλωση, η οποία προβλέπεται ότι θα αυξηθεί ταχύτερα από το 2003 επηρεαζόμενη από την αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος, λόγω των φορολογικών ρυθμίσεων και των αυξημένων παροχών του Προϋπολογισμού του 2004.

Οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου θα συνεχίσουν να αυξάνουν, καθώς συμπληρώνονται το 2004 πολλά έργα που συνδέονται με τους Αγώνες.

Ο κύριος όγκος όμως των επενδύσεων αυτών έχει ήδη πραγματοποιηθεί μέσα στο 2003 και έτσι ο ρυθμός ανόδου των επενδύσεων είναι ενδεχόμενο να επιβραδυνθεί.

Τέλος, σε αντίθεση με τα τελευταία χρόνια και η ζήτηση εξωτερικού μπορεί να συμβάλει στην άνοδο του ΑΕΠ, καθώς προβλέπεται αύξηση των εξαγωγών και θετικό εξωτερικό ισοζύγιο.

Η δημοσιονομική πολιτική – Εξελίξεις το 2003

Οι εκτιμήσεις του Προϋπολογισμού του 2004 επιβεβαιώνουν ότι το 2003 υπήρξαν υπερβάσεις έναντι των προϋπολογισθέντων κυρίως στον τομέα των δαπανών. Οι υπερβάσεις αυτές οδήγησαν σε υψηλότερο έλλειμμα της Κεντρικής Κυβέρνησης και σε υποχώρηση του πρωτογενούς πλεονάσματος.

Το IOBE στην προηγούμενη Έκθεσή του είχε

υποστηρίζει ότι η δημοσιονομική πολιτική από το 2003 φαίνεται να υιοθετεί πιο επεκτατική στάση, γεγονός που επιβραδύνει τη δημοσιονομική προσαρμογή.

Η εκτίμηση αυτή επιβεβαιώνεται τόσο από τις πραγματοποιήσεις του 2003 όσο και από τον Προϋπολογισμό του 2004.

Ο Προϋπολογισμός του 2004

Ο Προϋπολογισμός του 2004 αφορά ένα εκλογικό έτος και είναι αναμενόμενο να παρουσιάζει χαρακτηριστικά που επισημαίνονται σε ανάλογες περιόδους όταν αρχίζει να λειτουργεί ο λεγόμενος «πολιτικός κύκλος». Το κύριο στοιχείο του «πολιτικού κύκλου», όπως έχει μετρηθεί τόσο στην Ελλάδα όσο και σε άλλες χώρες, είναι η αύξηση των δημοσίων δαπανών ταχύτερα απ' ό,τι σε άλλες περιόδους.

Το στοιχείο αυτό χαρακτηρίζει και τον Προϋπολογισμό του 2004 και επιβεβαιώνει την εκτίμηση ότι υπάρχει στροφή της δημοσιονομικής πολιτικής σε πιο επεκτατικές κατευθύνσεις.

Με τον Προϋπολογισμό του 2004 υλοποιούνται αποφάσεις για τη φορολογική πολιτική που έχουν αναγγελθεί, στα πλαίσια της φορολογικής μεταρρύθμισης.

Τα μέτρα αυτά καθώς και άλλα, που προαναγγέλλονται στον Προϋπολογισμό και θα υλοποιηθούν με άλλα νομοθετήματα, εντάσσονται στο γενικότερο πλαίσιο της φορολογικής μεταρρύθμισης και εκτιμάται ότι είναι πιθανόν να ενισχύσουν τη συνολική ζήτηση και να συμβάλουν στη διατήρηση υψηλών ρυθμών ανόδου του ΑΕΠ και το 2004.

Στον τομέα των δαπανών ο Προϋπολογισμός θέτει υψηλότερα όρια αυξήσεων απ' ό,τι το 2003. Οι πρωτογενείς δαπάνες προβλέπεται να αυξηθούν κατά 7,7%, ενώ για το 2003 η αύξηση έχει προϋπολογισθεί στο 6%.

Η πρόθεση ταχύτερης ανόδου είναι ιδιαίτερα σαφής στις δαπάνες για αποδοχές προσωπικού, οι οποίες υπολογίζεται να αυξηθούν κατά 7,9%, ενώ ο στόχος του Προϋπολογισμού του 2003 είχε τεθεί στο 3,7%.

Με βάση εξάλλου τις προβλέψεις για αύξηση των καθαρών εσόδων κατά 6,2% υπολογίζεται ότι το πρωτογενές πλεόνασμα ως ποσοστό του ΑΕΠ θα διατηρηθεί στα ίδια χαμηλά επίπεδα του 2003 (2,1%).

Υπενθυμίζεται ότι τα πρωτογενή πλεονάσματα για να συμβάλουν αποφασιστικά στη μείωση του Δημοσίου χρέους έχει εκτιμηθεί ότι πρέπει να είναι σημαντικά υψηλότερα.

Τα ισοζύγια Κεντρικής και Γενικής Κυβέρνησης ως ποσοστά του ΑΕΠ διαμορφώνονται σε ελαφρώς βελτιωμένα επίπεδα έναντι του 2003, γεγονός που σε μεγάλο μέρος οφείλεται στη μεγάλη άνοδο του ΑΕΠ. Συμπερασματικά :

Η δημοσιονομική πολιτική του 2004, όπως περιγράφεται στον Προϋπολογισμό, θα είναι επεκτατική και η δημοσιονομική προσαρμογή βραδύτερη, συνεχίζοντας τάσεις που έχουν ήδη επισημανθεί το 2003.

Εάν, δε, υπάρξουν τελικά υπερβάσεις στα μεγέθη του Προϋπολογισμού, ο επεκτατικός χαρακτήρας θα ενταθεί ακόμη περισσότερο.

Στην Εισηγητική Έκθεση του Προϋπολογισμού, τονίζεται ότι η αύξηση των δαπανών το 2004 οφείλεται «στην ενίσχυση των αμοιβών στη δημόσια διοίκηση και τον ευρύτερο Δημόσιο τομέα καθώς και των συντάξεων και στην ενίσχυση των αγροτών, των ασθενέστερων κοινωνικών ομάδων και τη στήριξη των οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα».

Όλα τα παραπάνω συνιστούν πολιτικές επιλογές της Κυβέρνησης, οι οποίες αποτελούν αναφαίρετο δικαίωμά της.

Εκείνο που πρέπει όμως να συζητηθεί είναι πως οι επιλογές αυτές δεν θα δυσχεράνουν την επίτευξη των άλλων στόχων της δημοσιονομικής πολιτικής που η ίδια η Κυβέρνηση έχει θέσει, δηλαδή την περαιτέρω μείωση των ελλειμμάτων.

Αυτό σημαίνει ότι οι αυξήσεις των κοινωνικών δαπανών που επέλεξε η Κυβέρνηση θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν, χωρίς επιπτώσεις στη σταθερότητα, αν παράλληλα υλοποιηθούν και λειτουργήσουν διαδικασίες αποτελεσματικότερου ελέγχου και περικοπής των δημοσίων δαπανών.

Αυτό δεν φαίνεται ότι θα συμβεί το 2004. ♦

ΙΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΟΛΥΜΟΡΦΙΑ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Επιμορφωτικό σεμινάριο του ΣΕΒ για την άρση των εμποδίων και διακρίσεων στην αγορά εργασίας για τις γυναίκες τεχνικούς στο πλαίσιο της Κοινοτικής πρωτοβουλίας EQUAL

Την αναγνώριση της διαχείρισης της εργασιακής πολυμορφίας ως μία σύγχρονη πρόκληση για την ελληνική επιχείρηση επεσήμανε ο Πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδ. Κυριακόπουλος, ο οποίος έκανε την έναρξη των εργασιών εκδήλωσης με θέμα : «Diversity Management : Διαχείριση Θεμάτων Ισότητας και Πολυμορφίας στον τομέα της Απασχόλησης», η οποία πραγματοποιήθηκε στις 19.11.03 από τον Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ) και την Αναπτυξιακή Σύμπραξη «ΑΘΗΝΑ» στο πλαίσιο της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας EQUAL, στα γραφεία του ΣΕΒ.

Στην εκδήλωση αυτή, η οποία αποτελεί την πρώτη μιας σειράς τεσσάρων εκδηλώσεων/διαλέξεων που θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο του Επιμορφωτικού Σεμιναρίου Στελεχών Επιχειρήσεων «Σύμβουλοι Ισότητας και Εργασιακής Πολυμορφίας (Diversity Managers)» παρευρέθησαν προσωπικότητες, τόσο από τον επιχειρηματικό και ακαδημαϊκό χώρο, όσο και εκπρόσωποι των θεσμικών φορέων και του τύπου.

Χαρακτηριστικά, η Γενική Γραμματέας Ισότητας κ. Έφη Μπέκου τόνισε ότι είναι εξαιρετικής σημασίας στο επίπεδο του συμβολισμού και του περιεχομένου ότι ο ΣΕΒ, ο κοινωνικός εταίρος που δραστηριοποιείται στον χώρο των επιχειρήσεων στη χώρα μας, είναι επικεφαλής ενός τέτοιου προγράμματος που προωθεί την ιδέα της ισότητας – και ιδιαίτερα στα τεχνικά επαγγέλματα – σε μία εποχή,

που η προσπάθεια για την πραγμάτωση της ισότητας γίνεται σε πάρα πολλά επίπεδα και με πάρα πολλές μεθοδολογίες.

Παράλληλα, ο Γενικός Γραμματέας Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων του Υπ. Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, κ. Παναγιώτης Θεοφανόπουλος, υπογράμμισε τη σημασία της καινοτομίας της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας EQUAL, στο πλαίσιο της οποίας

Η Αναπτυξιακή Σύμπραξη «ΑΘΗΝΑ», με Συντονιστή Εταίρο τον ΣΕΒ, έχει αναλάβει την υλοποίηση του Έργου «Άρση εμποδίων και διακρίσεων στην αγορά εργασίας για τις γυναίκες τεχνικούς». Εταίροι της Αναπτυξιακής Σύμπραξης είναι : ΣΕΒ, Γενική Γραμματεία Ισότητας, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σύνδεσμος Ελληνίδων Επιστημόνων, ΙΕΚΕΜ ΤΕΕ ΑΕ, S&B Βιομηχανικά Ορυκτά ΑΕ, Ολυμπιακό Χωριό ΑΕ, Data Bank ΑΕ, BPM ΑΕ, ΚΕΚ Διάσταση, ΚΕΚ Τεχνική Εκπαιδευτική, AGO Hellas ΑΕ, Centrum ΑΕ, INFOREC ΕΠΕ. Κύριοι άξονες πάνω στους οποίους κινείται το Έργο είναι η διενέργεια εκτεταμένων ποιοτικών και ποσοτικών ερευνών αγοράς, η δημιουργία Παρατηρητηρίου για τη Γυναικεία Απασχόληση σε Τεχνικά Επαγγέλματα, η εκπαίδευση Συμβούλων Ισότητας, η προώθηση διαφόρων εναλλακτικών μορφών εργασίας, όπως η τηλεργασία και η τηλεκατάρτιση καθώς και, στο πλαίσιο της διακρατικής συνεργασίας, η ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών με Αναπτυξιακές Συμπράξεις άλλων χωρών (Ολλανδία, Γαλλία).

υλοποιείται το Έργο, από την οποία μπορούν να προκύψουν παραδείγματα για μελλοντική αξιοποίηση, βελτιώνοντας τη νομοθεσία και τους θεσμούς.

Ο κ. Γιάννης Παναγόπουλος, Οργανωτικός Γραμματέας της ΓΣΕΕ, τόνισε ότι η προώθηση της ισότητας των ευκαιριών στην αγορά εργασίας και την κοινωνία προϋποθέτει την ενεργοποίηση και τη συμπληρωματική δράση όλων των φορέων που μπορούν να συμβάλουν μέσω της ανάπτυξης δικτύων συνεργασίας.

Στη δεύτερη ενότητα παρουσιάστηκε η έννοια της Πολυμορφίας (Diversity) και η εφαρμογή της από τις ελληνικές επιχειρήσεις.

Πιο συγκεκριμένα, ο κ. Κωνσταντίνος Χατζηράπτης, HR & Administration Director της Kraft Foods Hellas ΑΕ, αναφέρθηκε στην ικανότητα της εταιρείας να πετυχαίνει καλύτερα αποτελέσματα «ποντάροντας» στη διαφορετικότητα, η οποία έχει ως αποτέλεσμα μεγαλύτερες πιθανότητες καινοτομίας.

Στο ίδιο μήκος κύματος κινήθηκε και η εισήγηση της κ. Όλγας Επιτροπάκη, Assistant Professor of Organizational Behaviour & HRM του ALBA, η οποία παρουσίασε βέλτιστες πρακτικές σχετικά με τη διαχείριση της πολυμορφίας, όπως αυτές παρουσιάστηκαν στον Ευρωπαϊκό Διαγωνισμό Best Work Places.

Συντονιστής της Εκδήλωσης ήταν ο κ. Σπύρος Λιούκας, Καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και πρώην πρέσβης στον ΟΟΣΑ. ♦

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΕΝΔΥΣΗΣ

Χαιρετισμός του Γενικού Διευθυντού του ΣΕΒ κ. Ιωάννη Δραπανιώτη στην Ημερίδα που οργάνωσαν από κοινού στην Αθήνα ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πλεκτικής – Ετοίμου Ενδύματος και ο Σύνδεσμος Κατασκευαστών Ετοίμων Ενδυμάτων

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο τομέας της ένδυσης, στις αλλαγές που σημειώνονται στην αγορά αυτή καθώς και στην προετοιμασία των επιχειρήσεων του κλάδου για να αντιμετωπίσουν τα νέα δεδομένα δεν είναι πλέον επιλογή, αλλά υποχρέωση. Με την επισήμανση αυτή άρχισε τον χαιρετισμό του ο Γενικός Διευθυντής του ΣΕΒ κ. Ιωάννης Δραπανιώτης στην Ημερίδα που οργάνωσαν στις 24 Νοεμβρίου 2003 ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πλεκτικής – Ετοίμου Ενδύματος Ελλάδος και ο Σύνδεσμος Κατασκευαστών Ετοίμων Ενδυμάτων.

Το κείμενο ερώτημα που τίθεται σήμερα είναι ποιές θα είναι οι συνθήκες μέσα στις οποίες θα λειτουργήσουν οι επιχειρήσεις στα επόμενα χρόνια; Μπορούμε να εκτιμήσουμε τις ευκαιρίες και τους κινδύνους; Νομίζω, συνέχισε ο κ. Δραπανιώτης, ότι είναι λογικό να σκεφθούμε πώς θα ζήσουμε σε ένα περιβάλλον όπου η παγκόσμια αγορά θα αποκτά όλο και μεγαλύτερη σημασία για όλες τις επιχειρήσεις, ενώ θα υποχωρεί σταδιακά η σημασία της εγχώριας αγοράς. Αυτό σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις θα λειτουργούν σε ένα περιβάλλον διεθνοποιημένο, κοινό περίπου για όλες, που θα έχει τα εξής βασικά χαρακτηριστικά:

- την αυξανόμενη ένταση του ανταγωνισμού: δεν θα είναι μόνον η τιμή ο κρίσιμος παράγοντας, αλλά θα είναι και η ποιότητα, η διαφορετικότητα, η εξυπηρέτηση του πελάτη, η ταχύτητα ανταπόκρισης
- τη συνεχή εφαρμογή καινοτομιών σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής δραστηριότητας
- την εξάπλωση των εφαρμογών της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών, οι οποίες θα περιορίσουν τα ενδιάμεσα στάδια ανάμεσα στην προσφορά και τη ζήτηση προϊόντων. Αυτό θα οδηγήσει σε διεύρυνση των επιλογών που θα έχουν οι καταναλωτές με αποτέλεσμα την αύξηση της ισχύος τους
- την εισαγωγή νέων προϊόντων στις αγορές, καθώς οι εξελίξεις της τεχνολογίας θα αξιοποιούνται, διευρύνοντας εντυπωσιακά την γκάμα των προϊόντων και υπηρεσιών που γνωρίζουμε έως σήμερα.

Εξετάζοντας αυτά τα πραγματικά δεδομένα, οι στρατηγικές που θα πρέπει να υιοθετήσουν οι επιχειρήσεις για να διαδραματίσουν ρόλο πρωταγωνιστικό δεν μπορεί παρά να είναι στρατηγικές ανταγωνισμού. Στρατηγικές που θα βασίζονται στις ικανότητες και τα πλεονεκτήματα ή που θα περιορίζουν ή θα εξαλείφουν τα μειονεκτήματα, σε σχέση βέβαια με τα δεδομένα της αγοράς τους και τις αντίστοιχες ικανότητες ή μη των ανταγωνιστών τους. Μέσα από μια τέτοια διαδικασία οι επιχειρήσεις οφείλουν να επιδιώκουν την καλύτερη εξυπηρέτηση του πελάτη, παρέχοντας διαφοροποιούμενα και ανταγωνι-

στικότερα προϊόντα ή υπηρεσίες υψηλότερης ποιότητας, σε χαμηλότερο κόστος.

Το πώς θα προχωρήσει η κάθε επιχείρηση σε αυτή την πορεία, θα εξαρτηθεί από τις ιδιαιτερότητές της, τον επιχειρηματικό της ορίζοντα και τις συνθήκες του κλάδου. Υπάρχουν όμως βασικές επιλογές εξορθολογισμού και αναδιάρθρωσης που καθορίζονται από τις νέες συνθήκες και οι οποίες πρέπει να υιοθετηθούν. Οι ελληνικές επιχειρήσεις πρέπει να ανακαλύπτουν πολλές φορές τον εαυτό τους και τις δυνατότητές τους σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον, να προσαρμόζονται εγκαίρως, προβλέποντας και όχι ακολουθώντας τις αλλαγές και τις εξελίξεις.

Το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης, τόνισε ο κ. Δραπανιώτης, αναδείχθηκε πρόσφατα έντονα με αφορμή τη μετεγκατάσταση της PALCO σε χώρα χαμηλότερου παραγωγικού κόστους. Και είναι σαφές – πρόσθεσε – πως η τάση αυτή για μετακίνηση των επιχειρήσεων θα συνεχισθεί στο μέλλον, ίσως και με αυξανόμενους ρυθμούς.

Οι επιχειρήσεις πρέπει να μπορούν να βλέπουν τις αλλαγές, τους κύκλους, τις τεχνολογίες, τις δυνατότητες των αγορών. Πρέπει να προσαρμόζονται έγκαιρα, να πραγματοποιούν τις σωστές επενδύσεις και να έχουν τη διορατικότητα για σωστές αποφάσεις και όσες δεν είναι σε θέση να αποκρυπτογραφήσουν τα μηνύματα των καιρών μπορεί να βρεθούν προ αρνητικών καταστάσεων.

Πάντως, σ' αυτό το προβληματικό περιβάλλον, κατέληξε ο κ. Δραπανιώτης, υπάρχει και μια νότα αισιοδοξίας. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα οικονομικής συγκυρίας του IOBE ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στον κλάδο «Υφάσματα-Ένδυση-Υπόδηση» αυξήθηκε σημαντικά έναντι του Σεπτεμβρίου. Οι θετικότερες εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την παρούσα εξέλιξη των πωλήσεων τροφοδότησε ευνοϊκότερες προβλέψεις για περαιτέρω αύξηση στο μέλλον. Σύμφωνα με αυτή την έρευνα, το 72% των επιχειρήσεων αναμένουν αύξηση πωλήσεων, ενώ προβλέπουν και κάποια αύξηση παραγωγικών προς τους προμηθευτές, το σύνολο δε των επιχειρήσεων του κλάδου (98%) προβλέπει σταθερότητα στις τιμές. ♦

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΑΡΕΣΤΗ ΣΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ Γ.Σ. ΤΟΥ ΣΕΒ

Η συνάντηση αυτή έδωσε την ευκαιρία για ανασκόπηση των εξελίξεων και προοπτικών της διεθνούς και ελληνικής οικονομίας και για την εκτίμηση του ρόλου των επιχειρήσεων

Με την παρουσία του Διοικητή της Τραπέζης της Ελλάδος κ. Νικολάου Χ. Γκαργκάνας πραγματοποιήθηκε η συνεδρίαση του Γενικού Συμβουλίου του ΣΕΒ στις 8.12.2003. Στο σύντομο χαιρετισμό του ο Πρόεδρος του ΣΕΒ, κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος, ευχαρίστησε τον κ. Ν. Γκαργκάνα για την παρουσία του στη συνεδρίαση.

Στην ομιλία του ο Διοικητής της Τ.τ.Ε. αναφέρθηκε στις διεθνείς οικονομικές εξελίξεις και προοπτικές, στις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας και στον ρόλο των επιχειρήσεων στο σημερινό ανοικτό διεθνές οικονομικό σύστημα.

Τόνισε ότι οι συνθήκες και οι προοπτικές της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων είναι ευνοϊκές, οι συνέπειες της συμμετοχής της χώρας μας στην ΟΝΕ είναι γενικότερα θετικές, ο ρυθμός ανόδου της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας επιταχύνεται και προβλέπεται να επιταχυνθεί περαιτέρω το 2004 και το 2005, τέλος, ότι οι προοπτικές για τις ελληνικές εξαγωγές προς τις χώρες, που θα ενταχθούν στην ΕΕ και τις άλλες χώρες της Κεντρικής και της Ανατολικής Ευρώπης και των Βαλκανίων, είναι ιδιαίτερα θετικές.

Αναλυτικότερα για τις προοπτικές είπε ότι οι θετικές παραγωγικές επιδόσεις των τελευταίων ετών οφείλονται σε σειρά ευνοϊκών παραγόντων :

- Τη δραστική μείωση του πληθωρισμού και των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και τη συνεπακόλουθη ενίσχυση της εμπιστοσύνης των επιχειρήσεων και των καταναλωτών.

- Την υιοθέτηση του ενιαίου νομισματος και τη συνεπακόλουθη ενίσχυση της οικονομικής σταθερότητας και της αξιοπιστίας της οικονομικής πολιτικής.

- Τις μεγάλες εισροές πόρων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης που στήριξαν επενδύσεις υποδομής.

- Την πραγματοποίηση και άλλων σημαντικών ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

- Την υλοποίηση ορισμένων σημαντικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

Οι παράγοντες αυτοί – είπε ο κ. Γκαργκάνας – σε συνδυασμό με την αναμενόμενη ταχύτερη αύξηση της εξωτερικής ζήτησης για αγαθά και υπηρεσίες, τόσο λόγω της ανάκαμψης της παγκόσμιας οικονομίας, όσο και λόγω της διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων, προβλέπεται ότι θα στηρίξουν και το 2004 ένα ρυθμό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας της τάξεως του 4%.

Βεβαίως, συνέχισε ο Διοικητής της Τ.τ.Ε., καθώς ολοκληρώνονται οι επενδύσεις εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων, η συμβολή της αύξησης των επενδύσεων στην άνοδο του ΑΕΠ το 2004 θα είναι ενδεχομένως μικρότερη από ό,τι εφέτος, θα είναι όμως σημαντικά μεγαλύτερη η συμβολή της αύξησης των εξαγωγών αγαθών, λόγω της παγκόσμιας ανάκαμψης και της αύξησης των εξαγωγών υπηρεσιών, ιδιαίτερα στον τουρισμό και τη ναυτιλία.

Δεν έχουν εξαλειφθεί οι σοβαρές διαρθρωτικές αδυναμίες στην ελληνική οικονομία που έχουν περιγραφεί από την Τράπεζα της Ελλάδος, τους διεθνείς οργανισμούς και την Κυβέρνηση.

Τα τελευταία χρόνια πάντως έχει γίνει πρόοδος προς την κατεύθυνση της αποτελεσματικότερης λειτουργίας των αγορών. Είναι ανάγκη να προωθηθούν περαιτέρω διαρθρωτικές προσαρμογές και θεσμικές μεταρρυθ-

μίσεις στην κατεύθυνση αυτή, ώστε να διευκολυνθεί η δημιουργία ενός περιβάλλοντος φιλικού στις επιχειρηματικές επενδύσεις.

Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις εντάσσονται στη στρατηγική που χάραξε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Λισαβόνα την άνοιξη του 2000. Για να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί χρειάζεται η ταυτόχρονη κινητοποίηση όλων των παραγωγικών δυνάμεων της χώρας. Όλοι, τόνισε ο κ. Γκαργκάνας, οι εργαζόμενοι, οι επιχειρήσεις, το κράτος πρέπει να δράσουν από τώρα, χωρίς ο ένας να περιμένει τί θα κάνει ο άλλος.

Οι επιχειρήσεις στο σημερινό ανοικτό διεθνές οικονομικό σύστημα δεν έχουν άλλη επιλογή από το να επιδιώξουν αύξηση της παραγωγικότητας, χαμηλό κόστος λειτουργίας και παραγωγή ανταγωνιστικών προϊόντων.

Η Ελλάδα δεν βρίσκεται πια στην «περιφέρεια» της ευρωπαϊκής οικονομίας. Η διευρυμένη Ευρώπη των 25 – και μεθαύριο των 27 – και η συμμετοχή μας στη ζώνη του ευρώ μάς φέρνουν στο επίκεντρο των εξελίξεων. Η ανάπτυξη των υποδομών και των δικτύων μάς φέρνει πιο κοντά στις ευρωπαϊκές αγορές.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις θα έχουν μέλλον και προοπτική, εάν γίνουν πιο ανταγωνιστικές και αναλάβουν πρωτοβουλίες και κινδύνους στην παρούσα ευνοϊκή συγκυρία, βελτιώνοντας την ποιότητα των αγαθών που παράγουν και συμβάλλοντας ώστε η ελληνική οικονομία να καταστεί ένας δυναμικός εταίρος της διευρυμένης Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τέλος ο κ. Γκαργκάνας απάντησε σε ερωτήσεις των μελών του Γενικού Συμβουλίου και ακολούθησε ενδιαφέρουσα συζήτηση. ♦

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΟΡΓΑΝΩΣΕ Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ

Εκπρόσωποι του ΣΕΒ και εταιρειών που έλαβαν μέρος στην αποστολή συμμετείχαν σε Ημερίδα που οργανώθηκε από κοινού με τον Τουρκικό Σύνδεσμο Βιομηχάνων TÜSIAD

Επιχειρηματική αποστολή στην Κωνσταντινούπολη οργάνωσε ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών με την ευκαιρία της επίσημης επίσκεψης στην Τουρκία του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών κ. Ν. Χριστοδουλάκη από 31 Νοεμβρίου έως 1 Δεκεμβρίου 2003. Στην αποστολή του ΣΕΒ μετείχαν ο Πρόεδρος κ. Οδ. Κυριακόπουλος, μέλη της Διοίκησης και εκπρόσωποι εταιρειών που έχουν ή ενδιαφέρονται να αναπτύξουν συνεργασίες με τουρκικές επιχειρήσεις και έλαβαν μέρος σε ημερίδα για κλαδικά θέματα που οργανώθηκε από κοινού με τον Τουρκικό Σύνδεσμο Βιομηχάνων και Επιχειρηματιών (TÜSIAD).

Σε γεύμα που παρέθεσαν οι Διοικήσεις της TÜSIAD και του Τουρκο-Ελληνικού Επιχειρηματικού Συμβουλίου προς τιμήν του κ. Χριστοδουλάκη, ο Πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδ. Κυριακόπουλος εξέφρασε τον αποτροπισσμό της ελληνικής κοινωνίας για τα πρόσφατα τραγικά γεγονότα στην Κωνσταντινούπολη, υπογραμμίζοντας τη διάθεση των επιχειρηματιών να προωθήσουν – παρά τη δύσκολη συγκυρία – τη διμερή οικονομική συνεργασία συμβάλλοντας στην ευημερία των δύο λαών.

Αναφερόμενοι στην υπογραφή της συμφωνίας αποφυγής διπλής φορολογίας από τους Υπουργούς Οικονομίας των δύο χωρών, τόνισε τη σημασία της για τις επιχειρήσεις, καθώς εξαλείφεται σημαντικό εμπόδιο για την ανάπτυξη του διμερούς εμπορίου. Σχολιάζοντας την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας, σημείωσε τη σταθερή υποστήριξη του ΣΕΒ για μία πορεία που, με τις αναγκαίες προσαρμογές, θα ωφελήσει την οικονομία και την κοινωνία της χώρας. Ταυτόχρονα, δε, θα συμβάλει στην περαιτέρω βελτίωση των διμερών μας σχέσεων καθώς πόροι που δαπανώνται για την άμυνα και τους εξοπλισμούς θα κατευθύνονται προς τις επενδύσεις και το εμπόριο, δημιουργώντας θέσεις εργασίας και ενισχύοντας την ελκυστικότητα των χωρών για τα διεθνή επενδυτικά κεφάλαια.

Αναφορικά με το διμερές εμπόριο που αγγίζει φέτος το 1 δις \$, η τάση αύξησης του ελλείμματος εις βάρος της Ελλάδας δείχνει την αποτελεσματικότητα των τουρκικών εξαγωγών και την ανάγκη μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδιασμού από τις ελληνικές επιχειρήσεις για απόκτηση μεγαλύτερου μεριδίου στην τουρ-

κική αγορά. Προσκάλεσε, επίσης, τους Τούρκους επιχειρηματίες να γίνουν μέλη του Athens Business Club που ιδρύθηκε με την αιγίδα του ΣΕΒ για την επιχειρηματική αξιοποίηση των Ολυμπιακών Αγώνων, παίρνοντας μέρος στις πολυπληθείς επιχειρηματικές εκδηλώσεις που προγραμματίζονται για εκείνη την περίοδο.

Στην ημερίδα που ακολούθησε για τους κλάδους της κλωστούφαντουργίας, των τραπεζών, των κατασκευών, του τουρισμού και των τηλεπικοινωνιών, έγιναν παρουσιάσεις από εκπροσώπους ελληνικών εταιρειών για την πορεία του κλάδου σε κάθε χώρα, καθώς και για προβλήματα αλλά και τις δυνατότητες που υπάρχουν για περαιτέρω κοινές δράσεις.

Η κλωστούφαντουργία της Τουρκίας παρουσιάζει μεγάλη δυναμική, καθώς έχει μεγάλη παραγωγή, είναι η 3η μεγαλύτερη εξαγωγική δύναμη παγκοσμίως και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως παραγωγική βάση για την εσωτερική της αγορά και για εξαγωγές στην Ευρώπη, ενώ η ελληνική τουριστική βιομηχανία αποτελεί σημαντικό καταναλωτή για την τουρκική παραγωγή.

Στον τραπεζικό τομέα υπάρχει ανάγκη για κεφαλαιακή ενίσχυση των τουρκικών τραπεζών καθώς και για τον εκσυγχρονισμό τους, δίνοντας έτσι δυνατότητες στις ελληνικές τράπεζες για συνεργασίες.

Στον κατασκευαστικό τομέα, όπου οι τουρκικές επιχειρήσεις έχουν ισχυρή παρουσία στις χώρες της Μέσης Ανατολής και του Καυκάσου με αξιόλογο στελεχιακό και εργατικό δυναμικό, μπορούν να αναπτυχθούν συνεργασίες με ελληνικές εταιρείες για συγχρηματοδότηση μελετών σκοπιμότητας και υλοποίησης έργων στις περιοχές του Ευξείνου Πόντου και

της κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Κρατών. Επίσης, μπορούν να δημιουργηθούν μικτές επιχειρήσεις για έργα που χρηματοδοτούνται από την Ε.Ε. και αφορούν τη Νοτιοανατολική Ευρώπη και ειδικότερα στους τομείς της ενέργειας, φυσικού αερίου, υδάτινων πόρων.

Στον τομέα του τουρισμού προτάθηκε η συνεργασία για προσφορά πακέτων σε εξειδικευμένες ομάδες τουριστών καθώς και για σύνδεση των νήσων του Αιγαίου με τα παράλια της Τουρκίας.

Τέλος, στον τομέα των τηλεπικοινωνιών και της πληροφορικής, όπου ήδη υπάρχει παρουσία ελληνικών εταιρειών στην τουρκική αγορά, η επικείμενη απελευθέρωση της σταθερής τηλεφωνίας στην Τουρκία από 1/1/2004 δημιουργεί νέες ευκαιρίες για την ελληνική επιχειρηματική πλευρά. ♦

ΔΕΛΤΙΟ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

Ιδιοκτήτης

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

Ξενοφώντος 5, 105 57 – Αθήνα

FEDERATION OF GREEK INDUSTRIES

5, Xenophonos str., 105 57 – ATHENS

e-mail: main@fgi.org.gr

internet address: www.fgi.org.gr

Εκδότης - Διευθυντής

ΤΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

Ξενοφώντος 5, 105 57 – Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΑ: ΣΕΒ 210.323.7325-9

FAX 210.322.2929

Τυπογραφείου 210.959.0238

Υπεύθυνος Τυπογραφείου

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Κ. ΜΙΧΑΛΑΣ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Κ. ΜΙΧΑΛΑΣ Α.Ε.

Ευαγγελιστρίας & Γρουπάρης 45Α

Καλλιθέα 176 71

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ 0,03 Ευρώ

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ – ΑΡ. ΑΔ. 225/1988/ΚΔΑ

IMPRIMÉ FERMÉ – SOUS PERMIS N° 225/1988 DU CENTRE DE TRI